

**ОСОБЛИВОСТІ РЕВОЛЮЦІЇ ІТАЛІЇ З
АВСТРІЙСЬКОЮ ІМПЕРІЄЮ 1848 – 1849 РОКІВ У
ВИСВІТЛЕННІ ЧАСОПИСУ «ВІСНИК ЄВРОПИ»**

Стаття присвячена розкриттю особливості революційних подій в Італії з Австрією 1848– 1849 років у висвітленні часопису «Вісник Європи». На сторінках журналу простежено передумови революції, хід боротьби Венеції з Австрійською імперією та її наслідки. Розглянуто проблему стратегії і тактики воюючих сторін, економічну і політичну боротьбу в Ломбардо-Венеціанському королівстві. Проаналізовано боротьбу національних героїв Італії, патріотизм народу. У висвітленні часопису «Віснику Європи» окреслено загальні проблеми поразки Італії її політичну роздробленість. Наведений порівняльний аналіз венеціанської армії і армії графа Родецького на початку революційних подій і вкінці. Простежено комплекс відносин напередодні та протягом революції Італії з Австрійською імперією 1848 – 1849 років, їх буржуазно-демократичний характер і абсолютиський режим.

Результатом дослідження є часопис 1866 року випуску в якому детально розглянуто і проаналізовано національно-визвольний рух 1848 – 1849 років. Детально висвітлена роль народу Італії, до цього, ніколи не бувши залученим настільки широко в боротьбу за національне визволення, оборону держави та демократичні перетворення. Широко прослідковуються події серед міських мас про поширення їх національної самосвідомості. В аналізі часопису, у статті відстежується народницький рух, його боротьба з викорисстанням політичних сил, вигнання австрійців з Мілану, героїчний опір Риму та Венеції.

У висновках статті простежується характеристика поразки революції Італії і її поштовх для розвитку

індустріальної цивілізації, створення внутрішнього ринку для промислового перевороту формуванню національної самосвідомості у подальшій боротьбі за об'єднання. Проходить порівняльний аналіз поразки революційних подій між висвітленням часопису «Вісник Європи» та дослідженнями російських і англійських істориків.

Ключові слова: революція, Італія, Австрійська імперія, Даніель Манін, граф Родецький, Ломбардо-Венеціанська Республіка

Гришина Катерина

ОСОБЕННОСТИ РЕВОЛЮЦИИ ИТАЛИИ С АВСТРИЙСКОЙ ИМПЕРИЕЙ 1848 –1849 ГОДАХ В ОСВЕЩЕНИИ ЖУРНАЛА «ВЕСТНИК ЕВРОПЫ»

Статья посвящена раскрытию особенности революционных событий в Италии с Австрией 1848–1849 годов в освещении журнала «Вестник Европы». На страницах журнала прослеживаются предпосылки революции, ход борьбы Венеции с Австрийской империей и ее последствия. Рассмотрена проблема стратегии и тактики воюющих сторон, экономическая и политическая борьба в Ломбардо-Венецианском королевстве. Проанализировано борьбу национальной Италии, патриотизм народа. В освещении журнала «Вестник Европы» обозначены общие проблемы поражения Италии ее политическую раздробленность. Сделан сравнительный анализ венецианской армии и армии графа Родецкого в начале революционных событий и в конце. Прослежено комплекс отношений накануне и в течение революции Италии с Австрийской империей 1848 – 1849 годах, их буржуазно-демократический характер и абсолютисский режим.

Результатом исследования является журнал выпущен в 1866 году в котором подробно рассмотрены и проанализированы национально-освободительное движение 1848 - 1849 годов. Подробно освещена роль народа Италии, до этого никогда не будучи вовлеченным настолько широко в

борьбу за национальное освобождение, оборону государства и демократические преобразования. Широко прослеживаются события среди городских масс о распространении их национального самосознания. В анализе журнала, в статье отслеживается народническое движение, его борьба с использованием политических сил, изгнание австрийцев из Милана, героическое сопротивление Рима и Венеции.

Из выводов статьи прослеживается характеристика поражения революции Италии и ее толчок для развития индустриальной цивилизации, создание внутреннего рынка для промышленного переворота формированию национального самосознания в дальнейшей борьбе за объединение. Проходит сравнительный анализ поражения революционных событий между освещением журнала «Вестник Европы» и исследованиями российских и английских историков.

Ключевые слова: революция, Италия, Австрийская империя, Даниэль Манин, граф Родецкий, Ломбардо-Венецианская Республика

Gryshyna Kateryna

PECULIARITIES OF THE REVOLUTION OF ITALY WITH THE AUSTRIAN EMPIRE OF 1848 – 1849 IN THE ILLUMINATION OF THE JOURNAL "VESTNIK OF EVROPE"

The article is devoted to the disclosure of the peculiarities of the revolutionary events in Italy with Austria of 1848-1849 in the coverage of the journal "Vestnik of Europe". On the pages of the magazine traced the background of the revolution, the course of the struggle of Venice with the Austrian Empire and its consequences. The problem of the strategy and tactics of the warring parties, the economic and political beard in the Lombardo-Venetian kingdom are considered. Analyzed the struggle of the national Italy, the patriotism of the people. The coverage of the magazine " Vestnik of Europe " identifies the general problems of the defeat of Italy, its political fragmentation. A comparative analysis is made of the Venetian army

and the army of Count Radetsky at the beginning of the revolutionary events and at the end. The complex of relations on the eve and during the revolution of Italy with the Austrian Empire of 1848-1849, their bourgeois-democratic character and the absolutist regime are traced.

The result of the research is the issue of the 1866 journal, in which the national liberation movement of 1848-1849 was examined and analyzed in detail. The role of the people of Italy is described in detail, having never before been so widely involved in the struggle for national liberation, state defense and democratic change. The events are widely traced among the urban masses about the spread of their national identity. In the magazine's analysis, the article traces the populist movement, its struggle with the use of political forces, the expulsion of the Austrians from Milan, the heroic resistance of Rome and Venice.

From the conclusions of the article, the characteristic of Italy's defeat of the revolution and its impetus for the development of industrial civilization, the creation of an internal market for an industrial revolution and the formation of a national identity in the further struggle for unification can be traced. A comparative analysis of the defeat of the revolutionary events between the coverage of the magazine "Vestnik of Europe" and the research of Russian and English historians takes place.

Key words: Revolution, Italy, Austrian Empire, Daniel Manin, graph Rodetsky, Lombardo-Venetian Republic.

DOI: 10.32680/2409-9260-2018-10(262)- 235-253

У 1866 році свою роботу відновлює відомий на той період часопис «Вісник Європи». З першого року відродження журналу, під редакцією Стасюлевича М.М. виходить стаття відомого критика Авсеєнко Василя Григоровича «Боротьба Венеції з Австрією у 1848 – 1849» [9], яка цікавить тогочасну громадськість, оскільки на прикладі боротьби Венеції з Австрією у ній була об'єднана боротьба різноманітних верств суспільства за демократизацію політичного устрою та боротьба

проти старого режиму, що гальмувало економічний прогрес, територіальне та ідеологічне об'єднання.

Постановка проблеми дослідження нашоухе на необхідність комплексного аналізу часопису «Вісник Європи» такого історичного явища як боротьба Італії з Австрійською імперією у 1848 – 1849 роках. Незважаючи на те, що боротьба тривала близько ніж 170 років тому, своє значення і актуальність вона не втратила і до сьогоднішнього часу. На сучасному етапі революційними подіями 1848 – 1849 років цікавляться багато вчених, але така проблема як особливості революції Італії з Австрійською імперією даного періоду у висвітленні часопису «Вісник Європи» так і залишається недостатньо вивченою в українській та російській історіографії. Хоча російський часопис постійно публікував інформацію про становище у світі, автори оглядів були добре обізнані із станом справ у світі і до думки «Вісника Європи» прислухалось як російське, так і українське суспільство.

Аналіз досліджень і публікацій для вивчення проблеми особливості революції Італії з Австрійською імперією у висвітленні часопису «Вісник Європи» становлять роботи ХІХ століття. Монографія відомого російського військового історика Богдановича М.І. [4] і генерал-майора Лебедева П. [10] в яких детально описується похід відомого австрійського фельдмаршала графа Радецького в Італію. Важливе значення займає стаття написана російським публіцистом-письменником Лесковим М.С. про його перше враження від зустрічі з австрійським імператором, яка була опублікована у 1881 році «Історичним вісником» [11].

Серед досліджень ХХ століття, важливо відзначити працю історика нового та новітнього часу Кана С.Б., який вивчав причини поразки та причини перемоги революції 1848 – 1849 роках [8]. Відомий академік Ротштейн Ф.А. розглядав революційні події не лише окремих країн, але й міжнародне становище вцілому [13]. Мемуари, написані, італійським революціонером Джузеппе Гарібальді [6], які були переведені на російську мову, допомагають більш точно проаналізувати ситуацію в Італії. У монографії британського історика Паула

Гінсбурга, автор аналізує причини, які завадили Венеції стати незалежною у 1848 році [15]. Ще один британський історик Хобсбаум Е. Дж. [14] прослідкував трансформацію європейського життя під час революції та соціальний стан населення Італії та Австрійської імперії.

З початком ХХІ століття з'являються нові дослідження особливості революції Італії з Австрійською імперією. Із сучасних істориків цією проблемою цікавився Кучин В. [9], автор приводить коротку біографію багатьох учасників революційних подій Італії та Австрії – не тільки правителів, але й національних героїв, описує визначні події 1848 – 1849 років. Український дослідник Варварцев М.М. [5] висвітлював життя італійського вождя Рісорджименто, розглядав концепції створення демократичного суспільства і вплив мадзінізму на розвиток українського національного руху.

Незважаючи на те, що революцією Італії в боротьбі з Австрійською імперією цікавились історики починаючи з середини ХІХ століття і до сьогодення, проблема залишається не вирішеною. Більшість дослідників розглядають революційні події з марксистської точки зору, узагальнюють революцію 1848 – 1849 років або навпаки розглядають окремі аспекти.

З початком 1866 року на сторінках російського часопису «Вісник Європи» почав з'являтися матеріал відносно революційних подій боротьби Італії з Австрійською імперією. До сьогодення на основі часопису «Вісник Європи» не було проаналізовано особливості революції Венеції з Австрійською імперією, її основні передумови та причини, хід революції в Італії, наслідки, а також характеристика якої сторони придержувався сам автор статті «Вісника Європи».

Основними завданнями дослідження становить: на основі статей опублікованих в часописі «Вісник Європи», проаналізувати особливості революційної боротьби Італії з Австрійською імперією 1848 – 1849 років, яка роль відводилась Венеції у революційній боротьбі, хто такий Даніель Манін і що спричинило поразку в Італії та причини перемоги Австрії.

Хронологічні рамки дослідження охоплюють січень 1848 (початок революційних виступів) – серпень 1849 роках (захоплення Венеції австрійцями).

Аналізуючи статтю в часописі «Вісник Європи» автор вказує на те, що для написання свого дослідження він використовував першоджерело – збірник актів та документів на французькій та італійській мові. В якому розглянув листування Даніеля Маніна з головними діячами революції, документи та мемуари італійських державних службовців. Що стосується документів Австрійської імперії то вони були використані досить стисло і з великою обережністю [2, С. 285–286].

Для того, щоб дослідити ситуацію в Італії 1848 років, необхідно розглядати передумови виникнення революційних подій. У часописі «Вісник Європи» кореспондент Авсеєнко В. зазначає, що задовго до революційних подій, у 1815 році австрійський уряд змушений був обов'язково надати ломбардо-венеціанському королівству конституційний устрій. Але відомо, що Австрійська імперія неохоче приступала до своїх обіцянок. Тому на перших порах було виконано тільки деякі реформи, які утримувались діями Наполеона [2, С. 286].

Території Італії були розташовані таким чином, що північні області - Ломбардія і Венеція приєдналися до Австрійської імперії. Поряд було створене Сардинське Королівство (П'ємонт), яке охоплювало П'ємонт та о. Сардинію. В Центральній Італії були відновлені герцогства Парма, Модена, Тоскана і Лукка, які знаходилися під австрійським впливом, у Папській області була відновлена світська влада папств; на півдні - королівство обох Сицилій [12, с. 4].

У 20-х роках XIX століття Італія була відсталою країною. На Віденському конгресі Австрійська імперія отримала найрозвиненішу промислову частину – Ломбардію і Венецію, тому була зацікавлена у збереженні своїх італійських володінь, а отже, в слабкості Італії. У часописі «Вісник Європи» кореспондент пише, що австрійський уряд згодом зрозумів свою могутність та перестав побоюватись будь-яких подальших конституційних дій у ломбардо-венеціанському королівстві [2, С. 286].

Поширилися репресивні методи розправи з таємничими організаціями. Були прийняті жорстокі цензурні міри заборонялося поширення зарубіжних ліберальних і демократичних видань. Церква і духовенство хотіли відновити контроль над суспільством.

Точно така ситуація як в Італії, автор статті «Вісник Європи» зазначив, що була і в Угорщині, і на слав'янських землях [2, С. 286]. Майже частина населення були пов'язані з сільським господарством. Більшість селян змушені були на кабальних умовах орендувати землю у поміщиків. Найбільш поширеною формою оренди була напівфеодална здольщина, при якій селянин віддавав більшу частину врожаю поміщику [9, С. 235].

Авсеєнко В.Г. у часописі «Вісник Європи» зазначає, що у 1846 році помирає папа Григорій XVI – на папський престол вступив Пій IX, який поклав початок боротьбі за реформи в Італії. Великого розмаху невдоволень досягла у 1847 році [2, С. 288]. Для того, щоб покращити ситуацію, новий папа оголосив політичну амністію і дозволив повернутися вигнанцям. Повсюди почали відбуватися масові збори, прокламації і маніфестації, де люди вимагали свободи слова, друку, а також створення національної гвардії.

У «Віснику Європи» досить коротко описується ситуація 1847 року, особливу увагу кореспондент зосереджує на масових невдоволеннях. Свої протести і вимоги вперше склав і оприлюднив спеціальний комітет на чолі з графом Шпауром, губернатором Мілану. В ряді документів річ йшла про те, що роботою ломбардо-венеціанського королівства повинен керувати віце-король, його помічниками повинні обиратися люди з італійським походженням. Королівство повинно мати своє окреме господарство і не виключати себе в участі у загальнодержавних повинностей [2, С. 288].

Саме завдяки подіям в Мілані, великого обсягу набувають невдоволення в Венеції. Венеціанський народ тепер, також, бажав об'єднання в ломбардо-венеціанське королівство. На думку кореспондента «Вісника Європи», організатором венеціанського масового невдоволення виступає

республіканець-адвокат Даніель Манін, який вв'язав Італію в боротьбу з Австрією.

21 грудня 1947 року Даніель Манін з'явився на центральних венеціанських зборах і представив свої вимоги. Кореспондент Авсеєнко В. писав, що вимогами адвоката було те, щоб конституційні закони Італії, створенні у 1815 році, виконувались урядом. На основі цих законів, італійську національність, Австрійська імперія повинна поважати, а на території ломбардо-венеціанської провінції повинно з'явитися окреме королівство на чолі з австрійським монахом; фінанси королівства не повинні змішуватись з фінансами імперії [2, С. 292].

Після ряду таких вимог, висунутих адвокатом Даніелем Маніним австрійському імператору Фердинанду II, з часопису «Вісник Європи» стає зрозумілим, що таке звернення в найближчий час приведе до боротьби Венеції з Австрією.

Імператор Фердинанд II не зміг би проігнорувати спокійно вимоги Даніеля Маніна. Про його характер та відношення до іноземців досить чітко описав відомий російський письменник Лесков М.С. у часописі «Історичний вісник», якому довелось випадково зустрітись з Фердинандом II. Досить делікатний, трохи сутоловатий, але бравий чоловік в синій австрійській куртці і у звичайному військовому кеппі, постійно перебував у пошуках популярності та був ворожий до гостей [11, С.144].

У Віснику Європи повідомлялося, що Даніель Манін знав, що він виходить на боротьбу не один, що поряд з ним вийде новоутворена партія, по кількості досить незначна, але вона стояла в рядах гідних діячів національного відродження Італії. Партія переважно складалась з адвокатів і вела легальну боротьбу з австрійським урядом [2, С. 292]. Тобто, революційна партія була узаконена і проводила різноманітні прокламації.

Початком революційних подій, кореспондент Вісника Європи сповіщає, що боротьба припадала на січень 1848 рік [2, С. 296]. Революція в Італії розпочалася в державах, які найбільше страждали від національного гніту: Ломбардо-Венеціанська область, а також Сицилійські Королівства.

Військовим австрійським головнокомандуючим в Ломбардо-Венеціанській області був фельдмаршал Радецький, він же й мав диктаторські повноваження.

З 12 січня невдоволене населення Палермо розпочало свій мітинг, на якому зібралась велика кількість невдоволеного населення. Людям керівники таємних організацій почали роздавати зброю. Під керівництвом революційного діяча Ла Мазі швидко були сформовані повстанські загони, які склалися головним чином з буржуазії та міської бідноти. Цього ж дня був створений Тимчасовий комітет на чолі з Ла Мазою. Повстання оголосили демократичні сили острова. Вони вимагали незалежності Сицилії в рамках італійської федерації і відновлення конституції 1812 року. [12, с. 16].

Через два дні повстанці захопили більшу частину міста. А вже 23 січня був створений Генеральний комітет, який виконував функції нової влади. Його очолив учасник сицилійської революції 20-х років Руджеро Сеттімо [5, С. 13]. У лютому 1848 року Сицилія, крім фортеці Мессіни і м. Сіракузи, була очищена від королівських військ. Генеральний комітет Палермо був реорганізований в Тимчасове керівництво. Більшість членів уряду належала до поміркованих лібералів.

Згодом, як сповіщає кореспондент часопису «Вісник Європи», підняли повстання патріотів Чілентано недалеко від Неаполя. Повстання очолили представники радикальної буржуазії на чолі під проводом Костабіле Кардуччі. Вони рухалися до Неаполя, де відбувалися демонстрації. Фердинанд II був змушений піти на поступки і проголосив ряд декретів, за якими Сицилії надавалася обмежена автономія, але люди залишались невдоволені [2, С. 297].

У кінці січня в Неаполі пройшли бурхливі демонстрації з вимогою конституції. Були підняті прапори італійських національних кольорів, кольорів карбонаріїв. Тепер, навіть, самі генерали стали переконувати короля в необхідності змін. Фердинанд II опублікував звернення про конституцію. В якій передбачалося введення двопалатного парламенту - палату перів призначав король, палата депутатів обиралася, але король зберігав за собою величезні повноваження [8, с. 64].

Для того, щоб хоч якось урегулювати революційні невдоволення в Італії, у «Віснику Європи» сповіщалося, що Данієля Маніна було заарештовано [2, С. 298]. Австрійський уряд планував заключити адвоката до довічного ув'язнення і цим самим покласти кінець революції.

В останній день лютого 1848 року, повідомляв кореспондент часопису «Вісник Європи», розпочалась революція у Парижі. Тим самим, події в Парижі, завадили австрійському уряду припинити повстання в Італії. Також 16 березня, у Венеції, почали розповсюджуватись чутки про те, що в Вені розпочалась революція. Згодом ці чутки підтвердились тим, що у пресі з'явилися заголовки в Вені імператор подарував своєму народу свободу і свободу печаті [2, С. 299].

Обурене італійське населення 17 березня 1848 року організувало демонстрацію з вимогою від австрійського уряду відпустити Данієля Маніна, Томмазо та ще трьох соратників арештованих у січні. Губернатор, який не володів інформацією, про те, що відбувалося у Вені, вважав за краще задовольнити вимогу натовпу і звільнити полонених. У часописі «Вісник Європи» повідомлялося, що народ з криком «Хай живе Італія!» кинувся до будівлі в'язниці і власноруч визволили та винесли своїх героїв [2, С. 300].

Наступного дня на площі святого Марка знову пройшла демонстрація, під час якої австрійські солдати почали вбивати венеціанців. Кривавий акт австрійців викликав протест з боку жителів. На пропозицію Данієля Маніна муніципалітет звернувся до губернатора Венеції графа Парффі з вимогою організувати національну гвардію. У цей же день, пізно ввечері, як повідомлялось у часописі «Вісник Європи», з'явився губернатор на балконі свого дому. Проголосив народу, що імператор дарує своїм італійським підданам свободу друку, створення національної гвардії і обіцяв в найближчий час створити центральну конгрегацію [2, С. 300].

Найближчі знайомі Данієля Маніна не могли повірити тому, що австрійський уряд так просто погоджується з умовами венеціанських революціонерів. Як повідомляє кореспондент «Вісника Європи»: на подальшу активну політичну діяльність

Даніеля Маніна дивилися зі співчуттям. Під час свого ув'язнення, погіршилось його здоров'я і це стало помітним для всіх його найближчих друзів [2, С. 302].

Схожі революційні події відбулися і у Ломардії Мілані, де народ також з боєм відстоював свої права. Імператор Фердинанд II і тут змушений був погодитися з вимогами і надати свободу друку, створити національну гвардію і роздати амністію в'язням.

На думку російського історика Богдановича М.І. італійський народ повстав проти Австрії, король сардинський Карл Альберт вирішив скористатися обставинами і розширити кордони. Тому 24 березня виступив з закликом до Ломбардії та Венеції, пообіцявши зробити все для того, щоб Італія стала єдиною імперією. Така промова стала причиною для того, щоб австрійський уряд оголосив війну Італії [4, С. 6].

Даніель Манін, не звертаючи уваги на ситуацію, яка відбувалася в Італії, усю свою увагу зосередив в цей час на ідеї взяття арсеналу. Арсенал служив головним стратегічним пунктом, та головною опорою для австрійців – заволодіти ним, означало заволодіти Венецією. Не довго зволікаючи зі своєю ідеєю, у «Віснику Європи» сповіщається, що 22 березня Даніель Манін разом зі своїм 16-літнім сином Джорджіо без бою захопили арсенал. Виходячи з арсеналу Д. Манін проголосив, що тепер венеціанці вільні [2, С. 310].

Після захоплення арсеналу на площі святого Марка, Даніель Манін проголосив республіку і вже 23 березня сформував тимчасовий уряд Венеціанської Республіки. Президентом якої став він сам. Віце-король утік до Верони. У Мілані, кореспондент «Вісника Європи» описує, що кровава боротьба австрійських військ на чолі з графом Родецьким тривала цілих п'ять днів [2, С. 314]. Після бомбардування граф Радецький був змушений покинути територію Мілану.

Військовий історик Богданович М.І. писав, що причиною поразки австрійської армії було спричинено тим, що італійська армія славилася в Європі своєю тактикою, офіцерським складом, також сили цієї армії у 1848 році були вдвічі більшими по чисельності, ніж у Австрії [4, С. 40].

Одночасно Венеція і Мілан стали незалежними. Для Венеціанської Республіки, необхідним було її визнання іншими країнами, допомога сусіднім територіям Італії, а також формування армії для війни з Австрійською імперією.

У «Віснику Європи» сповіщається, що для подальшої війни Італії з Австрійською імперією необхідні були союзники. На допомогу іноземних держав сподіватися було нічого. Єдиним шансом, на який можна було розраховувати – це об'єднання військових сил з сардинським королем Карлом-Альбертом [2, С. 315].

Уряд Карла-Альберта згоден був допомагати Венеції, якщо Ломбардо-Венеціанська Республіка об'єднається з П'ємонт. У часописі «Вісник Європи» повідомлялося, що Даніель Манін розумів: настане день, коли необхідно буде приєднання. Як зазначав, кореспондент часопису, військове положення Венеції було досить тяжким [2, С. 321 – 322]. У зв'язку з таким положенням Республіки, Даніель Манін 18 червня скликав засідання на якому розглядалося політичні та військові питання Венеції, створення нового Тимчасового уряду, а також приєднання Венеції до П'ємонту.

5 липня 1848 року Ломбардо-Венеціанська Республіка об'єдналася з П'ємонт. Утворилось Ломбардо-Сардинське королівство, яке користувалося усіма правами та привілеями, які давалися Ломбардії.

У часописі «Віснику Європи» кореспондент Авсеєнко В.Г. сповіщає, що продовжуючи бойові дії п'ємонтської армії з австрійською, недалеко від Кустоцці 24 червня 1848 року армія Карла-Альберта отримала поразку. Ситуація була досить тяжкою, армія Радецького дійшла до Мілану і вже 6 серпня між воюючими сторонами було заключено перемир'я. Отож, п'ємонтці повинні були покинути Венеціанську область і вивести свою ескаду з Адріатичного моря [2, С. 325].

Для венеціанців такий хід подій ознаменувався перемогою. Королівські комісари відмовились від своєї участі в управлінні Венеції, французький консул пообіцяв фінансову допомогу у боротьбі з Австрійською імперією, а Даніель Манін залишився один керувати Венеціанською республікою.

Воєнний історик Богданович М.І. писав, що для перемоги Радецький на початку війни володів незначними силами, він звертав увагу на збереження своїх військ і робив усе, щоб виграти час. Протягом п'яти тижнів він вичікував вдалого моменту для переходу в атаку для того, щоб продовжити безвихідність противника [4, С. 41].

Після проголошення Венеціанської республіки на чолі з Д. Манінім ситуація в Італії була досить тяжкою. Облава Венеції, військами графа Радецького тривала з усіх боків. На сторінках «Вісника Європи» кореспондент пише, що по всій Італії простягалися потоки людської крові, патріотизм почав згасати, народ не йшов за своїм диктатором [3, С. 256]. Сам Даніель Манін, сподівався на допомогу Європи, але у висвітленні часопису пишеться, що ні Франція, ні Англія не збиралися допомагати Італії. Вони придержувались нейтралітету [3, С. 258].

У Австрійської імперії, Богданович М.І. відмічає, що армія графа Радецького була посилена значною підмогою, а італійська – була ослаблена понесеними нею втратами, хоча й була укомплектована під час перемир'я, але не мала переваги у кількості військ в порівнянні з Австрією [4, С. 42].

Військові дії, після підписання сардино-австрійського перемир'я відновилися у жовтні 1848 року. У «Віснику Європи» кореспондент сповіщає, що венеціанський уряд сам віддав генералу Папі наказ зав'язати масові заворушення, щоб підняти патріотизм у народі [3, С. 263].

Заворушення розпочалося в селищі Кавалліно, в якому проживали австрійці. Італійська армія, завдала неминучих втрат населенню і повернулася з перемогою. Наступним заворушенням було взяття флоту Месре, що відновило патріотизм у італійського народу і підняло авторитет Данієля Маніна в країні. Карл-Альберт, також відновив військові дії проти австрійців, але зазнав поразки.

Кореспондент «Вісника Європи» писав, що поразка Карла-Альберта показала, що австрійська армія оснащена краще ніж п'ємонтська. Венеція залишилась відірваною від Італії,

європейські країни не збиралися допомагати – Республіка стала беззахисною перед ворогом [3, С. 267].

На думку Богдановича М.І., відновлення військових дій зі сторони Карла-Альберта надійшло не через особисту його ініціативу, а такого вчинку від нього вимагала ліберальна партія [4, С. 43].

У травні 1849 року армія на чолі з генералом Радецьким ввійшли до Венеції і оголосили свої вимоги для припинення війни: повна покірність народу, повна передача австрійському уряду усіх арсеналів, військової флотилії, зброї, казни, громадянських будівель. З своєї сторони генерал Радецький пропонував: дозвіл усім громадянам покинути місто, амністію для усіх офіцерів-республіканців.

У «Віснику Європи» сповіщається, що венеціанське населення, яке було настроєне досить патріотично, відмовилось приймати вимоги генерала Радецького тому розпочалась оборона Республіки. Австрійський уряд не був готовим до такого повороту подій, тому звернувся з проханням по допомогу до Російської імперії. Кореспондент часопису писав, що втручання Росії, в очах західних дипломатів, давало австрійському питанню нового значення, перетворювало його в загальноєвропейську проблему [3, С. 273].

Однак, до загальноєвропейської проблеми це не дійшло. Генерал Радецький продовжував боротьбу з Італією. З кожним днем, оборонятися італійцям було все складніше: італійські гроші знецінювались, боєприпасів становилося все менше, продовольчі запаси закінчувались, промислові заводи були розбиті австрійцями.

Найбільшого удару австрійська армія завдала 21 липня 1849 року Венеції – Республіка була розбита. У «Віснику Європи» повідомлялося, що Даніель Манін нічого більше не хотів, як тільки продовжувати керувати, на скільки можна; він знав дуже добре, що Австрія ніколи не дасть Венеції більше, ніж в пунктах ультиматуму. Однак, претендувати на більше, стало необхідним для народу. І цей план виконати йому вдалось [3, С. 282].

Боротьба за незалежність Венеції продовжувалась, але населення було змучене антисанітарією, голодом і холерою. У своїх мемуарах італійський полководець Джузеппе Гарібальді писав, що одне з неприємніших моментів було дезертирство, особливо серед офіцерів, дезертири збирались групами, бродили по селам і скоювали всілякі насилля і це були солдати Гарібальді [6, С. 182].

В результаті, з досить тяжкою ситуацією в Італії, 14 серпня 1849 року уряд П'ємонту підписав декларацію про мир з Австрійською імперією, а 24 серпня таку ж декларацію підписала і Венеція. У «Віснику Європи» сповіщалося, що після підписання декларації діяльність Тимчасового уряду припинялась, влада переходила до муніципалітету, а лідери революційних подій в Італії повинні були відправитись у вигнання [3, С. 297].

Богданович М.І. у своїй монографії порівнював останній похід 1849 року графа Родецького з походом Наполеона Бонапарта 1800 року в Італію. Історик вважав, що дії графа Родецького були такі несподівані для його ворогів, що вони не могли дати собі звіт про невдачі [4, С. 54-55]. Британський історик Паул Гінспург притримувався такої думки, що мрією Даніеля Маніна було те, щоб Венеція стала незалежною, але лідеру не вдалося розробити успішну військову стратегію і тактику, завдяки якій Італія стала незалежною. У всякому разі, Республіка створена Даніелем Маніним виховувала народний ентузіазм [15, С. 419].

У висвітленні часопису «Вісник Європи» революційної боротьби Італії з Австрійською імперією, кореспондент Авсеєнко В.Г. пише, що Італія, так сильно хотіла стати незалежною, що 1848 – 1849 роки – це період невдалих спроб до незалежності. Лідери італійської революції 1848 року підібрали не правильну тактику, вони були досить замріяні і далекі від дійсності. Італія була приречена на поразку [3, С. 306].

Таким чином, з усіх територій Італії, які виявилися втягнуті в революційну боротьбу з Австрійською імперією, Венеція виявилася самою стійкою державою. Аналізуючи висвітлення особливості розвитку революції 1848 – 1849 років

за матеріалами часопису, можна відмітити, що передумовами боротьби стало велике бажання Італії отримати незалежність і цю ідею підтримував адвокат, національний італійський діяч Даніель Манін – патріот своєї справи.

Причиною поразки стало невдало розроблена військова стратегія Італії, їй не вистачило власних сил для подолання ворога. У Австрійській імперії, навпаки, армія була добре укомплектована та вміло продумана тактика, що забезпечило легку перемогу.

Отже, революційна боротьба Італії з Австрійською імперією достатньо обширно і в цілому детально відображена часописом «Вісник Європи». Кореспондент журналу, визнав, що Італія не могла одержати перемогу, оскільки не була готовою до такої масштабної війни без підтримки. Часопис акцентував увагу на помилковості дій Даніеля Маніна та усього італійського уряду в боротьбі за незалежність. Позиція «Вісника Європи» була спрямована на аналіз проблеми поразки Італії в боротьбі з Австрією і її нездатність знайти країн союзників для допомоги в революційній боротьбі.

Література

1. Авербух Р.А. Революция и национально-освободительная борьба в Венгрии 1848 – 1849 / Р.А. Авербух. – М.: Наука, 1965. – 101 с.
2. Авсеенко В. Борьба Венеции с Австрией в 1848 – 1849 гг. / В. Авсеенко // Вестник Европы. – СПб, 1866. – №55. – С. 286 – 326.
3. Авсеенко В. Борьба Венеции с Австрией в 1848 – 1849 гг. / В. Авсеенко // Вестник Европы. – СПб, 1866. – №56. – С. 255 – 302.
4. Богданович М.И. Описание походов графа Родецкого в Италии 1848 – 1849 годов / М.И. Богданович. – С.-Пит.: воен. учеб. заведение, 1849. – 57 с.
5. Варварцев М.М. Джузеппе Мадзіні, мадзінізм і Україна / М.М. Варварцев. – К.: Унів. вид-во Пульсари, 2005. – 303 с.

6. Гарибальди Дж. Мемуары / Дж. Гарибальди. – М.: Наука, 1966. – 484 с.

7. Европейские революции 1848 года. «Принцип национальности» в политике и идеологии / В.Н. Виноградов, Т.М. Исламов, Л.А. Кирилина [и др.]; отв. ред. С.М. Фалькович. – М.: Индрик, 2001. – 456 с.

8. Кан С.Б. Революция 1848 года в Австро-Венгрии и Германии / С.Б. Кан. – М.: Учпедгиз, 1948. – 232 с.

9. Кучин В. Всемирная вольновая история от 1800 г. до 1849 г. / В. Кучин. – М.: Ридеро, 2015. – Т.1. – 600 с.

10. Лебедев П. Граф Радецкий и его походы в Италии в 1848 и 1848 гг. / П. Лебедев. - С.-Пит.: воен. учеб. заведение, 1850. – 87 с.

11. Лесков Н.С. Император Франц-Иосиф без этикета / Н.С. Лесков // Исторический вестник. – СПб, 1881. – январь – С. 139 – 146.

12. Невлер В.Е. К истории воссоединения Италии / В.Е. Невлер. – М.: гос. соц.-эконом. изд-во, 1936. – 160 с.

13. Ротштейн Ф.А. Из истории прусско-германской империи / Ф.А. Ротштейн. – М.: АН СССР, 1948. – 242 с.

14. Хобсбаум Э. Дж. Венецианские революции 1789 – 1848 / Э. Дж. Хобсбаум. – Ростов н-Дону: Феникс, 1999. – 480 с.

15. Ginsborg P. Daniele Manin and the Venetian Revolution of 1848 – 49 / P. Ginsborg. – New York: Cambridge university press, 1979. – 417 p.

1. Averbuh R.A. Revolyutsiya i natsionalno-osvoboditelnaya borba v Vengrii 1848 – 1849 / R.A. Averbuh. – М.: Nauka, 1965. – 101 s.

2. Avseenko V. Borba Venetsii s Avstriey v 1848 – 1849 gg. / V. Avseenko // Vestnik Evropyi. – SPb, 1866. – #55. – S. 286 – 326.

3. Avseenko V. Borba Venetsii s Avstriey v 1848 – 1849 gg. / V. Avseenko // Vestnik Evropyi. – SPb, 1866. – #56. – S. 255 – 302.

4. Bogdanovich M.I. Opisanie pohodov grafa Rodetskogo v Italii 1848 – 1849 godov / M.I. Bogdanovich. – S.-Pit.: voen. ucheb. zavedenie, 1849. – 57 s.

5. Varvartsev M.M. Dzhuzeppe Madzini, madzinszm I Ukraina / M.M. Varvartsev. – K.: Univ. vvd-vo Pulsary, 2005. – 303 s.
6. Garibaldi Dzh. Memuaryi / Dzh. Garibaldi. – M.: Nauka, 1966. – 484 s.
7. Evropeyskie revolyutsii 1848 goda. «Printsip natsionalnosti» v politike i ideologii / V.N. Vinogradov, T.M. Islamov, L.A. Kirilina [i dr.]; otv. red. S.M. Falkovich. – M.: Indrik, 2001. – 456 s.
8. Kan S.B. Revolyutsiya 1848 goda v Avstro-Vengrii i Germanii / S.B. Kan. – M.: Uchpedgiz, 1948. – 232 s.
9. Kuchin V. Vsemirnaya volnovaya istoriya ot 1800 g. do 1849 g. / V. Kuchin. – M.: Ridero, 2015. – T.1. – 600 s.
10. Lebedev P. Graf Radetskiy i ego pohodyi v Italii v 1848 i 1848 gg. / P. Lebedev. - S.-Pit.: voen. ucheb. zavedenie, 1850. – 87 s.
11. Leskov N.S. Imperator Frants-Iosif bez etiketa / N.S. Leskov // Istoricheskiy vestnik. – SPb, 1881. – yanvar – S. 139 – 146.
12. Nevler V.E. K istorii vossoedineniya Italii / V.E. Nevler. – M.: gos. sots.-ekonom. izd-vo, 1936. – 160 s.
13. Rotshteyn F.A. Iz istorii prussko-germanskoy imperii / F.A. Rotshteyn. – M.: AN SSSR, 1948. – 242 s.
14. Hobsbaum E. Dzh. Venetsianskie revolyutsii 1789 – 1848 / E. Dzh. Hobsbaum. – Rostov n-Donu: Feniks, 1999. – 480 s.
15. Ginsborg P. Daniele Manin and the Venetian Revolution of 1848 – 49 / P. Ginsborg. – New York: Cambridge university press, 1979. – 417 p.

30.10.2018